

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
2595 BD DEN HAAG

**Directie Strategie, Kennis en
Innovatie**

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001858272854000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/lvvn

Datum 24 november 2025
Betreft Afhandeling motie-Bromet en Meulenkamp over proeverijen
innovatieve fermentatie

Ons kenmerk
SKI /102514457

Bijlage(n)
1

Geachte Voorzitter,

Op 16 oktober 2024 vond het tweeminutendebat Tuinbouw, Visserij en Biotechnologie plaats. Tijdens dit debat is een motie van Kamerleden Meulenkamp (VVD) en Bromet (GroenLinks-PvdA)¹ aangenomen waarin de regering wordt verzocht zo snel mogelijk in overleg te treden met Nederlandse biotechnologiebedrijven om proeverijen met producten voortkomend uit innovatieve fermentatie onder gecontroleerde en veilige omstandigheden mogelijk te maken.

Proeverijen

Naar aanleiding van de aangenomen motie en met het oog op het stimuleren van innovatie en productoptimalisatie, zijn LVVN en VWS in gesprek gegaan met de belangenvereniging van biotechnologiebedrijven in Nederland (HollandBio), Cellular Agriculture Netherlands (CAN) en een aantal bedrijven over het mogelijk maken van proeverijen. De gesprekken met deze partijen hebben geresulteerd in een Code of Practice (CoP), deze vindt u bijgevoegd.

Veel producten die worden gemaakt met innovatieve fermentatie vallen, net zoals kweekvlees, onder de *novel food*² wetgeving en mogen nog niet op de markt worden gebracht. Om toch innovatie mogelijk te kunnen maken, biedt de CoP een technisch geharmoniseerd kader, zodat producenten, vanuit hun eigen verantwoordelijkheid, de proeverijen kunnen uitvoeren. Deze CoP is gebaseerd op de Code of Practice voor proeverijen van kweekvlees en -vis en beschrijft dezelfde procedure.

De CoP voor innovatieve fermentatie helpt bij de beoordeling van de veiligheid van de proeverijen, die door een onafhankelijk expertcomité wordt uitgevoerd. Dit expertcomité, hetzelfde als bij de proeverijen van kweekvlees en -vis, is opgezet binnen Stichting Cellulaire Agricultuur Nederland (CAN). Voor de ontwikkeling van de sector en de marktintroductie zijn de proeverijen van groot belang. De proeverijen zijn sensorisch van aard, gericht op smaak-, geur en textuurbeleving.

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2024-2025, Kamerstuk 36 600 XIV, nr. 60

² Verordening (EU) 2015/2283

De proeverijen van kweekvlees die reeds zijn gehouden, hebben voor de betrokken bedrijven, naar eigen zeggen, gezorgd voor optimalisatie van het geproefde product. Naast productoptimalisatie willen de producenten investeerders en journalisten uitnodigen om respectievelijk investeringen op te halen en te werken aan consumentenacceptatie ten aanzien van producten gemaakt met innovatieve fermentatie.

Op 22 oktober 2022 heeft de ministerraad het Groeifondsproject gericht op cellulaire agricultuur (waar precisiefermentatie onder valt) goedgekeurd, waarin 60 miljoen euro uit is getrokken voor de ontwikkeling van een ecosysteem voor de sector met opleidingen, onderzoek en opschaling³. Dit plan is destijds door het ministerie van LNV ingediend bij het Nationaal Groeifonds (NGF) en wordt momenteel uitgevoerd. Door de uitvoering van dit plan ontwikkelt de sector zich steeds verder en werken bedrijven toe naar marktintroductie en de daarvoor benodigde dossieropbouw. In dit proces zullen proeverijen steeds relevanter en belangrijker worden.

De CoP wordt in principe voor twee jaar aangegaan. Het proces van de proeverijen wordt daarna geëvalueerd.

De betrokken bedrijven beogen de eerste proeverijen begin volgend jaar te organiseren.

Jean Rummenie
Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

Judith Zs.C.M. Tielen
Staatssecretaris Jeugd, Preventie en Sport,

³ Tweede Kamer, vergaderjaar 2022–2023, 36200, nr. 4